

struinen

in de Amsterdamse Waterleidingduinen

Het Knooppunt

project Noortvoort

gespot

Ingang
Zandvoortselaan

Ingang
Oase

Ingang
Panneland

Ingang
De Zilk

schapenscheerdag
1 juni

De Amsterdamse
Waterleidingduinen ligt
aan de kust, ten zuiden
van Zandvoort

03 STRUINEN MET
Familie Boelhouters

04 NATUUR EN WATER
Nieuwe natuur in de
zeereep

07 GESLOT
De actieve bankzitter

08 PANORAMA
Het Knooppunt

10 KINDERPAGINA
De bij

11 MIJN WATER
De ijsmaker

12 BEWONERS VAN
DE AWD
Lentebodes

14 UITGELICHT

16 ACTIVITEITEN-
KALENDER

‘De jongste van
twee gaat in een
zitrugzak mee’

TINEKE (35) EN ARIE (49)
BOELHOUTERS UIT LISSE STRUINEN
MET HUN VIJF KINDEREN WEKELIJKS IN
DE WATERLEIDINGDUINEN.
“DE KINDEREN ZIJN DOL OP EXCURSIES
MET DE BOSWACHTER.”

“Toen mijn man en ik nog kinderloos waren, gingen we met twee auto’s op pad. We lieten er een achter bij parkeerplaats Panneland en de ander bij Langevelderslag. Vervolgens wandelden we in dik vier uur kriskras door de duinen, van de ene naar de andere auto. De eerste keer wist ik niet wat ik meemaakte. Ik mocht hier van de paden af! Soms moesten we

een hoge duintop beklimmen om ons te kunnen oriënteren. Nu we vijf kinderen opvoeden, komen we elk weekend in de Waterleidingduinen. De jongste van twee gaat in een zitrugzak mee. De kinderen vermaken zich uitstekend. Herten, hagedissen, vlinders, roofvogels: er is altijd wel iets bijzonders te ontdekken. Ze zijn ook dol op excursies met de boswachter. Dan gaan ze mee vleermuizen kijken, op paddenstoelentocht, de bunkers in, of hertengeweien zoeken. De kinderen mochten zelfs een keer het verboden gebied in. Hun juf zegt dat ze altijd met prachtige verhalen naar school komen. Natuurtochten in de Waterleidingduinen laten een diepe indruk bij de achter.”

Nieuwe natuur in de zeereep

In de zeereep van de Waterleidingduinen zijn afgelopen winter op zes plekken stuifkuilen gegraven en delen afgeplagd. Project Noordvoort geeft de wind vrij spel en blaast kalkrijk zand naar het achterland. Bijzondere planten zoals zeeraket en blauwe zeedistel profiteren daarvan. Kom zelf kijken bij het nieuwe uitzichtpunt bij Paal 72. Met projectleider Maaïke Veer zag Struinen er al nieuwe stuifduintjes ontstaan.

Op de dag van deze reportage is het nog steenkoud in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Een gure noordoostenwind geselt de zeereep. Opwaaiend sneeuw en losliggend zand vormen in de buitenste duinen spontaan stuifduintjes. In sommige ‘windhoeken’ zijn de hoopjes ‘zandsneeuw’ in korte

tijd tot een halve meter gegroeid. Op de plek waar dit zich afspeelt, heeft een graafmachine deze winter een brede, langgerekte stuifkuil gegraven. Die begint halverwege de strandzijde en loopt tot over de top.

DIKKE DEKEN

Het duinzand is hier uit zijn slaap gewekt. Tientallen jaren lag het ‘opgesloten’ onder een dikke deken van helm, doornstruiken en humus. Moeiteloos trostseerde de zeereep iedere zuidwesterstorm. Dat is goed voor de veiligheid van het achterland, maar ook nadelig voor de natuur. Kustnatuur is van oudsher dynamisch. Waternet projectleider Maaïke Veer: “In de nieuwe stuifkuilen heeft de zeewind weer alle ruimte. Het zand gaat weer stuiven en transporteert fijn kalkrijk strandzand naar het achterland. Typische

zeereepsoorten zoals zeeraket, blauwe zeedistel, zee-wolfsmelk en zeepostelein kunnen hier weer wortel

PROJECT NOORDVOORT GEEFT DE WIND VRIJ SPEL EN BLAAST ZAND NAAR HET ACHTERLAND

schieten. En strandplevieren en bontbekplevieren vinden er een geschikte broedplek. De natuur knapt echt op van zo’n ingreep.”

BLAUWE ZEEDISTEL

We staan bovenop de strandopgang bij Paal 72. Aan

OEROUDE BINNENDUINEN EN INLANDSE STRANDVLAKTES

Onder invloed van de westenwind vormde stuifzand in vele duizenden jaren de contouren van de Nederlandse kust. Wist je dat de branding in de Amsterdamse Waterleidingduinen ooit kilometers landinwaarts lag? Het water kwam tot aan brede strandvlaktes tussen oude en de nieuwe duinen. Waar je nu wandelt, heerste ooit eb en vloed. Door zeespiegeldaling is de kustlijn en de buitenste duinenrij telkens een stukje westwaarts gekropen. Tot waar de branding nu de dienst uitmaakt.

beide kanten van het pad liggen afgeplagde duinen en nieuwe stuifkuilen, al zijn ze enigszins aan het zicht onttrokken. Een graafmachine maakt zich op voor graafwerk op een nieuwe locatie. Daar verwijdert hij helm, struiken, wortels en humus om daarna de bodem tot circa een meter diep af te graven. De dynamiek van wind en stuifzand die daarna ontstaat, zorgt voor leven in de brouwerij. Zonder menselijk ingrijpen ontstaan stuifduinen langs de Nederlandse kust op nog maar enkele plekken. Bijvoorbeeld op de brede Zeeuwse stranden en op Waddeneilanden zoals de Razende Bol. En op plekken waar begroeiing (helm) door afslag na een storm verdwenen is en er kaal zand door de wind weer verstoven kan worden. Natuurbeheerders hebben besloten dat de dynamiek op een aantal plekken weer op gang gebracht moet

worden. Vooral in door Europa beschermde Natura-2000-gebieden, zoals de Waterleidingduinen, wordt gewerkt aan natuurherstel. Maaïke Veer: “De burens in Nationaal Park Zuid Kennemerland hebben afgelopen winter windsleuven laten graven. Die zijn in omvang flink groter dan onze stuifkuilen, maar ze hebben hetzelfde effect: herstel van dynamische duinen.”

NIEUW UITZICHTPUNT

Rechts van de strandopgang werken twee mannen van een aannemingsbedrijf aan een nieuw uitzichtpunt. Ze maken een stevige trap van eikenhouten bielzen en brengen met een motorzaag profiel in de leuning. Het uitzichtpunt dat is opgehoogd met zand uit de kuilen torent boven alles uit. Recreanten hebben er 360 graden zicht. Westwaarts golft de zee. In noordelijke richting is er zicht op een van de grootste stuifkuilen. Vandaag blaast de koude oostenwind oud zand naar zee. Morgen zal alles anders zijn. Dan voert de vertrouwde westenwind vers strandzand naar de duinen en het achterland. Precies zoals Waternet voor ogen heeft.

De stuifkuilen en stuifgaten in de zeereep tasten de kustlijn niet aan. De duinen behouden meer dan voldoende hoogte en blijven bestand tegen extreme weersomstandigheden. Sterker nog, door het instuiven kan de zeereep zelfs mee groeien, wat ten goede komt aan de veiligheid. De ingreep zorgt intussen wel voor verjonging van de natuur op en pal achter de buitenste duinenrij.

Of project Noordvoort slaagt, houdt Waternet nauwlettend in het oog. Maaïke Veer: “De komende jaren controleren we of het goed gaat stuiven en of het aantal soorten planten en dieren daadwerkelijk toeneemt. Proeven tonen aan dat natuurherstel in de duinen werkt, maar we weten zoiets nooit helemaal zeker. Als het duinzand moeite heeft zich te ontworstelen, komen we hier later nog eens terug.”

Project Noordvoort is een initiatief van Waternet, Hoogheemraadschap van Rijnland, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en de gemeenten Noordwijk en Zandvoort.

SLAAPMOS VOOR DE NAUWE KORFSLAK

De nauwe korfslak is een minuscule schelpdier van amper twee millimeter. Hij komt voor in de duinen en ook in de zeereep. Voorwaarde is dat er tussen struweel slaapmos groeit. Om de korfslak niet van zijn leefomgeving te beroven, is bij het graven van windsleuven rekening gehouden met deze beschermde soort. Zo heeft Waternet bij de meest noordelijke kuil struweel met slaapmos onberoerd gelaten. Of de korfslak er ook voorkomt is onzeker, maar zijn bedje blijft gespreid.

WOENSDAG 13 FEB, 15.45 uur

naam:

MEVROUW WAGNER (89)

De actieve bankzitter

Wat doe u in de Amsterdamse Waterleidingduinen?

“Ik wandel hier graag met mijn Spaanse hond Piero. In de Zuidduinen van Zandvoort, ook wel het zeedorpenlandschap genoemd, zijn honden welkom. Mijn spieren worden geprikkeld door het glooiende landschap en het losse zand. Tijdens het wandelen doe ik ook gymnastiekoefeningen. Zo blijf ik in een goede conditie. Ook Piero blijft scherp. Na een stevige wandeling rust ik uit op de mooie nieuwe bank aan het Zwanenmeertje en geniet ik van dit mooiste plekje in het duin.”

Kom u hier vaak?

“Ik laat Piero drie keer per dag uit en doe dat het hele jaar door, zeven dagen per week. De weersomstandigheden en jaargetijden zorgen voor veel afwisseling. In de jaren dertig kwam ik voor het

eerst met mijn familie in de Waterleidingduinen. Via het Brederodepad kwamen we binnen. We speelden op het Worstenveld. In die tijd ritselde het nog overal van de konijnen. Het duin was dynamischer en het landschap meer open.”

Wat vind u zo bijzonder aan dit gebied?

“Als ik vanuit mijn huis de straat oversteek heb ik dertig hectare vrije natuur om samen met Piero in te struinen. Een lust voor het oog zijn de oude teeltakertjes met de bekende Zandvoorter pieper en verschillende soorten groentes. Heel bijzonder is dat mijn wens is uitgekomen. Het klink misschien raar, maar zolang ik hier al woon en wandel dacht ik: hier aan het Zwanenmeertje zou eigenlijk een bankje moeten staan. En ineens stond hij daar. Een prachtige bank. Puur natuur. Vanaf ‘mijn bankje’ geniet ik van het moment waarop de knobbelzwanen uit het water opstijgen, of, als ze landen, vol in de remmen gaan.”

1997

Bouwjaar nieuwe brug

KNOOPPUNT

Deze plek heet Het Knooppunt omdat hier het Noordoosterkanaal en het Barnaartkanaal samen komen. Vanaf hier stroomt het voorgezuiverde water naar de Oranjekom achter het bezoekerscentrum.

HOOFDINGANG

Het Knooppunt ligt bij ingang Zandvoortselaan, een van de vier hoofdingangen van de Waterleidingduinen.

GROTE STUW

Vlakbij het punt ligt een grote stuw. De medewerkers van Waternet bedienen de stuw en zorgen ervoor dat het de juiste hoeveelheid water doorlaat.

FOTOGENIEK

Vanaf de brug heeft u een prachtig uitzicht. Veel foto's maken net als wij hier een mooi kiekje.

Zie www.waternet.nl/awd waar u zelf een foto kunt plaatsen.

BOMEN

In deze omgeving zijn vele soorten bomen te vinden. De bladeren van de berk, populier, kardinaalsmuts en de duindoorn kleuren hier in de lente prachtig groen.

120 miljoen

Liter water per dag

Zzzoommm... de bij

HONINGBIJEN

Wist je dat in de Waterleidingduinen iedere zomer een imker actief is? De honingbijen maken heerlijke honing. Een potje duinhoning kun je kopen in bezoekerscentrum De Oranjekom. De imker zorgt goed voor zijn bijen en verzamelt de honing uit de honingraten.

DE BIJ

In Nederland leven liefst 350 verschillende soorten bijen! Zo zijn er bijen die in een volk leven, maar ook bijen die alleen leven (solitair). Een bijenvolk heeft één koningin. Alle andere bijen in een volk (ongeveer 60.000) zijn werksters en darren. Darren zijn mannetjesbijen. Daarvan leven er in één volk maar een paar honderd. Koningin Bij is vooral druk met eitjes leggen. In een jaar zijn dat er wel 150.000.

VREEMDE GASTEN

Je hoeft niet bang te zijn voor hele zwermen bijen in je hotel. Er komen alleen solitaire bijen op je hotel af en die leggen maar een paar eitjes. Steken doen ze niet. Deze hotelgasten kun je verwachten: **metseibij, behangersbij, klokjesbij, maskerbij en goudwespen.**

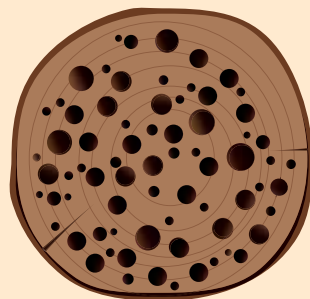

NUTTIGE BEESTJES

Bijen zijn nuttige en belangrijke dieren. Zonder bijen zouden wij veel minder te eten hebben. Ze bestuiven bloemen in het wild en worden als 'bestuivers' ingezet door fruit- en groenteboeren. Zonder bestuiving kunnen veel plantensoorten zich niet vermenigvuldigen.

MAAK JE EIGEN BIJENHOTEL

Om bijen die alleen leven een handje te helpen kun je voor de tuin of op het dakterras een bijenhotel maken. Je hebt nodig: een boormachine met verschillende maten houtboortjes, een blok hout of een boomstam. Liefst van eiken- of kastanjenhout. Boor gaatjes van verschillende breedtes in het hout. Zorg dat de achterkant dicht blijft. Hang je bijenhotel op een zonnige en droge plek. Vraag mama of papa voldoende nectarrijke planten in de tuin of op het dakterras te planten. Dan hebben je hotelgasten van voor- tot najaar genoeg te eten. Een bijenhotel maken van rietstengels of bamboestokjes in houten bakjes kan ook.

'Sommige soorten ijs bestaan voor zo'n vijftig procent uit leidingwater.'

Waternet zuivert drinkwater in de Amsterdamse Waterleidingduinen, voert afvalwater af, houdt het oppervlaktewater schoon en onderhoudt dijken, sluizen en gemalen. In 'Mijn water' vertellen klanten van Waternet over hun favoriete water.

Wie?

IJsmaker Ivo Belandi. Samen met Peter en Angela Averteeg runt Ivo de ambachtelijke IJsfabriek Monte Pelmo. Ivo is van Italiaanse afkomst. Hij leerde het ijsmakersvak van de vorige eigenaar. Zo'n acht maanden per jaar maakt Ivo ambachtelijk ijs. Veel ijs. Zeker zo'n 40 tot 50 soorten. Van Aardbeien Superieur en Mascarpone tot Bubblegum Roomijs. "Deels zijn het geheime familierecepten," vertelt Ivo. "Maar we maken ook op bestelling. Daarnaast probeer ik nog wel eens nieuwe dingen uit. Zo smaakt onze Limoen Basilicum net even anders dan bij andere ijsmakers."

Waar?

De Tweede Anjelierstraat 17 in de Jordaan in Amsterdam. Hier wordt al ijs gemaakt sinds 1957. Vanaf het

vroege voorjaar tot eind oktober wordt ijs verkocht in de naast de ijsfabriek gelegen winkel. Daarnaast leveren Ivo en zijn collega's het hele jaar door aan ijsveters, de betere restaurants en de groothandel. "Vooral 's zomers kan het in de ijswinkel flink druk zijn," vertelt mede-eigenaar Peter Averteeg. "Onze ijswinkel ligt vlak bij de Westertoren en het Anne Frankhuis en dat zorgt voor de nodige aanloop."

Wat(er)?

Ivo: "Sommige ijssoorten bestaan voor zo'n vijftig procent uit leidingwater. Ook gebruiken we leidingwater om de ijsmachines te koelen. Al met al verbruiken we jaarlijks een flinke plas water bij het bereiden van al die lekkere smaken." Vandaag maakt de ijsmaker muntijs met door hem zelf fijngehakte pure chocolade. Die variant wordt verkocht als Mint Stracciatella. In de fabriek ruikt het naar After Eight, de chocoladeplakjes met muntvulling. "Morgen maken we ijs van verse aardbeien. Dan ruikt het hier een beetje naar de lente."

Lentebodes

Hazelaars en sneeuwkllokjes staan in de Waterleidingduinen al in februari in bloei. Vanaf eind april bloeien er duinviooltjes. In mei nestelen de meeste bos-, duin-, en watervogels. Tijd voor een mooie voorjaarswandeling. Kom je ook van onze lentebodes genieten?

DUINVIOOLTJE

Het duinviooltje is geen vroegbloeiër. Door de recente winterkou bloeien de eerste exemplaren pas vanaf eind april op zonnige plekken. Duinviooltjes zijn familie van onze 'tuinviooltjes'. Ze komen overal in het kustgebied voor en hebben een voorkeur voor zandgrond met wat konijnenkeutelmest. De wortels zitten soms wel tot een meter diep!

damhertkalfje

DAMHERTKALFJES

Na een draagtijd van 230 dagen worden in juni en juli de damhertkalfjes geboren. Moeder hert draagt slechts een nakomeling bij zich. Dat weegt bij de geboorte zo'n viereenhalf kilo. Kalfjes hebben dezelfde schutkleur als volwassen herten. Zo kunnen ze zich de eerste weken goed in het struikgewas verschuilen. De kalfjes zijn het grootste deel van de dag alleen. Moeder hert komt alleen langs om melk te geven.

TJIFTJAF

Als zangvogel een echte lentebode. Zodra bij bos en struweel het meerstemmige 'tjif-tjaf, tjif-tjaf' is te horen, kun je er zeker van zijn dat de vrieskou op z'n retour is. Dit tengere vogeltje wordt amper 11 cm. groot. Hij eet voornamelijk insecten, rupsen, muggen, larven. Daarvan zijn er vanaf april meer dan genoeg in onze duinen.

tjiftjaf

PASPOORT

Latijnse naam: Podiceps cristatus
Vleugel-spanwijdte: 45 tot 50 cm.
Te herkennen aan: Donkere oorpluimen, witte kop en onderbuik. Van boven roodbruin tot koperkleurig.
Waar en wanneer te zien: in het water, in alle seizoenen
Voedsel: vis
Opmerkelijk: jonge futen liften mee op de rug van hun ouders

DE FUUT

Futen zijn echte watervogels. Ze zijn op veel plaatsen in de Waterleidingduinen te zien. Een futennest drijft vanaf mei maar enkele centimeters boven de waterspiegel. Aan de waterkant is het vastgezet tussen rietstengels. Zelden liggen er meer dan drie tot vier eieren in. Jonge futen liften de eerste weken mee op de rug van hun ouders. Zo zijn ze veilig tegen aanvallen van

roofvogels en roofvissen. Net als aalscholvers jagen futen onder water. Daar vangen ze visjes tot tien centimeter. Baltsende futen zijn geliefd bij de tientallen natuurfotografen die dit gebied dagelijks trekt. Let goed op, als een fuut met zijn 'zevende zintuig' vis spot, is hij in een fractie van een seconde onder water verdwenen.

Lentetip van: boswachter Gerard

Heftige regenbuien boven het duingebied. Dan verschijnt tussen de wolken ineens een regenboog. "Kijk oompie, wat een mooie kleuren in de lucht", zegt mijn nichtje Elin van 5. We herkennen rood, oranje, geel, groen en blauw. Ook het voorjaar staat in het teken van zulke bonte kleuren. Vogels laten in het broedseizoen hun mooiste verenkleed zien. Zelfs de zwartwitte tooi van ekster en bonte specht kleurt scherper dan normaal. Planten, bomen en struiken lokken insecten met prachtige kleuren en verleidelijke geuren. Als ik het oranje-tipje in april voor het eerst weer zie en ik hoor de nachtegaal zingen, dan is voor mij de lente begonnen. Ik zie de bloeiende meidoorns en duinroosjes en het schapenzuring al voor me. Mis het voorjaar niet. Kom snel zelf kijken hoe het duin langzaam in regenboogkleuren verandert!

Werkzaamheden

Een winter met sneeuw en ijs ligt weer achter ons. Menig langlaufer heeft zijn hart kunnen ophalen in het duin. En er zijn prachtige foto's gemaakt door enthousiaste fotografen.

Herder, schapen en lammetjes

Nu het voorjaar begint zullen de planten weer snel gaan groeien zodat onze grazers in het duin genoeg groen vinden om aan te vetten. Rond april verwachten we bij de schapen de eerste lammetjes. Vanaf april trekken de schapen weer met onze herders Daphne van Zomeren en Daphne Hogeweg door de duinen. Het kleine koppel koeien dat gedurende de winter in het duin verbleef, krijgt versterking van vee van de boerderij.

Broedseizoen

Begin maart wordt het winterwerk afgesloten en gaat het broedseizoen in. De extra werkploegen uit Amsterdam die Waternet heeft ingezet, hebben hard gewerkt aan het verwijderen van Amerikaanse vogelkers. Het duinlandschap krijgt snel een open karakter door al die inspanning. Dat is vooral in het noordelijke duingebied nu al goed zichtbaar.

Nieuwe vrijwilligers welkom!

We zijn erg blij met de belangstelling van nieuwe vrijwilligers voor het beheer. Binnenkort start een derde groep die op een vaste dag om de week aan de slag gaat. Om de werkzaamheden goed te plannen maken we nieuwe werkschema's.

Aanpak rasters en onderhoud waterwegen

We werken vanaf maart aan de rasters in onder andere het Oosterkanaal en de Berg van Mikwel. Het hekwerk langs het Oosterkanaal wordt verwijderd. Alleen de bruggen van het Paardenkerkhof en Vogelenveld blijven afgesloten voor vee. In het veld staat een aantal hekwerken (zogenoeten 'exlosures') voor damhert-, ree- en konijnenonderzoek. Deze worden verwijderd nu het onderzoek is afgerond.

Onderhoud waterwegen

Ook de waterwegen en de opslagbekkens van ons productiewater vragen om onderhoud. We pakken het maaiwerk in de infiltratiegeulen op, zodat het water goed kan blijven stromen.

Schapenscheerday 1 juni

Zaterdag 1 juni bent u van harte welkom op onze schapenscheerday van 10.00 t/m 15.00 uur bij ingang Oase, tegenover Vogelenzangseweg 21. Ook dit jaar is schapenscheerder Cees van der Weiden van de partij. Naast het schapenscheren zijn er leuke demonstraties van onze herders met hun hond.

En natuurlijk volop activiteiten voor kinderen, zoals:

- Een workshop zelf vilt maken van schapenwol
- Spel met de kluitstok
- Schminken
- Een rondje met paard en wagen door het duin.
- Lekker ijs eten

COLOFON

Struinen is een uitgave van Waternet en wordt op verzoek gratis toegezonden. U kunt zich aanmelden via struinen@waternet.nl

Redactie: Afdelingen Bron & natuur-beheer en Communicatie, Waternet

Artdirectie en ontwerp: Lava.nl (Noortje Boer)

Tekst: Michel Verschoor

Aan deze Struinen werkten mee: Miranda Kok, Gerard Scholten, Peter Olijhoek, Bertina Berkheij

Fotografie: Alwin Slomp, Gerard Scholten, Joop Hilster, Michel Verschoor, Arie Griffioen, Elmer van der Marel

Tips voor de redactie: struinen@waternet.nl
Redactie Struinen
Vogelenzangseweg 21
2114 BA Vogelenzang

16 activiteitenkalender Amsterdamse Waterleidingduinen

Leuke
excursies voor
kinderen en
volwassenen

1 Juni Schapenscheerdag

APRIL

ZO 7 / 21	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
ZO 14	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	06.45	ingang Zandvoortselaan	gratis
VR 19	Lammetjes kijken met paard en wagen (vanaf 16 jaar) ☞	14.00	ingang De Zilk	€ 10,-
WO 24	Lammetjes kijken met paard en wagen ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene met 2 kinderen tot 8 jaar	14.00	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
DO 25	Nachtegalen in concert ☞	19.30	ingang Zandvoortselaan	€ 7,50
VR 26	Fietsexcursie ☞	13.00	BC De Oranjekom	€ 5,-

MEI

WO 1	Kinderexcursie geweien (afwerpstangen) zoeken (8-14 jaar) ☞	14.00	ingang Panneland	€ 7,50
WO 1	Nachtegalen in concert ☞	20.00	ingang Zandvoortselaan	€ 7,50
ZO 5 / 19	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 8 / 15	Lammetjes kijken met paard en wagen ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene en 2 kinderen tot 8 jaar	14.00	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
ZO 12	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	05.45	ingang Panneland	gratis
VR 17	Fietsexcursie ☞	13.00	BC De Oranjekom	€ 5,-
ZA 18	Over koetjes en kalfjes (vanaf 16 jaar, goede conditie vereist) ☞	14.00	ingang De Zilk	€ 7,50
WO 22 / 29	Met paard en wagen op zoek naar de herder ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene met 2 kinderen tot 8 jaar	14.00	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
WO 22	Ssstt...hier wordt gewandeld ☞	20.00	ingang Oase	€ 5,-

JUNI

ZA 1	Schapenscheerdag met leuke activiteiten	10.00	ingang Oase	gratis
ZO 2	Workshop natuurfotografie voor beginners (vanaf 16 jaar) ☞	05.30	BC De Oranjekom	€ 10,-
ZO 2 / 16	Wandeling met natuurgidsen	13.00	BC De Oranjekom	gratis
WO 5	Met de boswachter naar het geheime kabouterdorp ☞ Kinderen 4 t/m 7 jaar, onder begeleiding van volwassene	14.00	ingang De Zilk	€ 5,-
ZO 9	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	05.15	ingang De Zilk	gratis
ZO 9	Libellenexcursie door KNNV – Libellenwerkgroep ☞	12.00	BC De Oranjekom	gratis
VR 14	Met paard en wagen op zoek naar de herder (vanaf 16 jaar) ☞	14.00	ingang De Zilk	€ 10,-
VR 21	Midzomernachtwandeling (vanaf 16 jaar) ☞ Goede conditie vereist	20.00	ingang De Zilk	€ 10,-
WO 26	Natuur en meditatie, ontspannen in het duin ☞	20.00	ingang Panneland	€ 7,50
WO 26	Met paard en wagen op zoek naar de herder ☞ Kinderexcursie voor 1 volwassene met 2 kinderen tot 8 jaar	14.00	ingang De Zilk	€ 10,- (3p.)
VR 28	Fietsexcursie ☞	13.00	BC De Oranjekom	€ 5,-

BC Bezoekerscentrum ☞ Bij deze excursie is aanmelden nodig en geldt een maximum aantal deelnemers 🎫 toegangskaartje altijd verplicht

Bezoekerscentrum De Oranjekom

1e Leyweg 6 (ingang Oase)
2114 BH Vogelenzang
Telefoon: 020 - 608 75 95
Dinsdag t/m zondag 10.00 – 17.00 uur
En op alle feestdagen

Aanmelden excursies

Vanaf een maand van te voren bij het bezoekerscentrum. Excursies duren ongeveer twee uur. Voor de fietsexcursie is een goede conditie vereist. Graag tijdig afmelden als u niet mee kunt. Meer informatie vindt u op www.waternet.nl/awd

Over Waternet

Waternet houdt zich als eerste organisatie in Nederland bezig met de hele cyclus van water: het schoonmaken en aanvoeren van drinkwater, afvoeren van afvalwater en het onderhouden van dijken en waterkeringen.